

BBY 105 BİLGİNİN ORGANİZASYONU I

Prof. Dr. Gülbün Baydur

Arş. Gör. Tolga Çakmak

Giriş: Bilgi ve Düzenleme

- Düzenleme gereksinimi
- Bilgi ("Information" ve "Knowledge")
- Kayıtlı bilgi kaynakları

GİRİŞ: BİLGİ ve DÜZENLEME

Bilgi kaynaklarının düzenlenmesi ile ilgili olan etkinlikler:

1. Var olan bilgi kaynaklarının elde edilebilirliğini sağlamak,
2. Bilgi kaynaklarının kendisi veya parçalarını kimliklemek,
3. Kütüphane, arşiv, İnternet v.b. Bilgi depolarına giren bilgi kaynaklarını sistematik biçimde bir araya toplamak,
4. Standart kayıtlama kurallarına göre listeler oluşturmak,
5. Bilgi kaynaklarına yazar adı, eser adı, konu veya erişilebilir diğer kayıtlarla erişimi sağlamak,
6. Her bir bilgi kaynağının ve/veya kopyasının yerini belirlemek

Bilginin Düzenlendiđi Ortamlar

- Kütüphaneler
- Arşivler
- İnternet
- Dijital Kütüphaneler

Kütüphaneler

KAYITLI BİLGİ KAYNAKLARI

Basılı, görsel-işitsel, resim, kartografik, web sayfaları

FORMAT

Birden çok sayıda üretilmiş bilgi kaynakları

ORGANİZASYON

Katalog kayıtları oluşturulur

Sınıflama yapılır

Rutin rafa hazırlama işlemleri

Dizimleme

Çevrimiçi kataloglar: örneğin OPAC, MARC'la kodlama yapılır.

Arşivler

KAYITLI BİLGİ KAYNAKLARI

Tek kopya materyaller

Kendiliğinden işlemler sırasında üreyen materyaller

Kurumsal veya kişisel malzeme

Raporlar

Yazışmalar

Kişisel kayıtlar

FORMATLAR

Kağıt

Analog

Dijital

Arşivler

KULLANIM

Yönetimsel

Tarihi

Kişisel

ORGANİZASYON

Gruplanan malzeme (Liste veya bilgi kaynağının kendi)

Her arşivin kendi koleksiyonuna bağlı düzenlemeler;

PROVENANCE Düzenleme

Sınıflama gereksiz

Depo düzeni

TANIMLAMA

Accession record

Arşivler

TANIMLAMA

Accession record, Finding aid, Katalog

EAD (Encoded Archival Description)

Web ortamında SGML/XML tabanlı MARC AMC'de kullanılıyor.

Internet

Kütüphaneye benzetiliyor.

ORGANİZASYON

Henüz yerleşik sistemler yok.

Henüz istenen düzeyde bibliyografik denetim yok.

Internet bireysel olarak hazırlanıyor.

Katalogsuz bir kütüphane

Organizasyon tartışılan bir konu ve farklı yaklaşımlar var.

1. Kütüphaneler geleneklerini sürdürmeye çalışıyor.

Kütüphanelerde ortak kataloglama deneniyor (1990'ların sonu).

Örneğin;

OCLC → Connexion (MARC/AACR2 veya Dublin Core formatı)

Internet

---

2. Halen:

Tarama motorları kullanılıyor.

Seçici değiller,

Kesin değiller (precis),

Programların yorum yeteneği yok.

3. Metadata (Üstveri)

Tarama motorlarına göre pek çok bakımdan daha fazla içerikle, çok daha anlamlı erişimi sağlıyor.

4. "Semantic Web"

Web üzerindeki veriyi semantik (anlamsal, anlambilmsel) olarak açıklıyor.

BBY 105 BİLGİNİN ORGANİZASYONU I

Prof. Dr. Gülbün Baydur

Arş. Gör. Tolga Çakmak